

Översiktlig konsekvensbeskrivning av författningsförslagen i Boverkets rapport 2015:2 *Genomförande av EU:s nya hissdirektiv i svensk rätt*

Inledning

Boverket har i sin rapport 2015:2 *Genomförande av EU:s nya hissdirektiv i svensk rätt* lämnat förslag till ett antal ändringar i plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, för att genomföra EU:s nya hissdirektiv¹ i svensk rätt.

Nedan lämnas en översiktlig redogörelse för de konsekvenser som förslagen till ändringar i PBL och PBF förutses medföra för olika aktörer.

Därefter lämnas en kort beskrivning av konsekvenser som kan antas uppstå med anledning av förväntade framtida ändringar i myndighetsföreskrifter som föranleds av det nya hissdirektivet.

Konsekvenser av författningsförslagen (PBL/PBF)

Konsekvenser för anmälda organ

De författningsändringar, som Boverket föreslår i rapporten, förutses inte medföra några konsekvenser för de anmälda organen.

Däremot förutses det nya direktivet, och de regler som Swedac förväntas införa med anledning av detta, medföra konsekvenser för de anmälda organen. Dessa konsekvenser berörs nedan i avsnittet *Konsekvenser av andra regeländringar*

Konsekvenser för ekonomiska aktörer

De föreslagna reglerna i 4 kap. PBF med tydligare definierat ansvar för installatörer av hissar och för tillverkare, importörer och distributörer av säkerhetskomponenter till hissar innebär konsekvenser för dessa aktörer.

För *installatörer* av hissar och för *tillverkare* av säkerhetskomponenter tillkommer kostnader och tidsåtgång för att vid behov vidta korrigeringar och åtgärder och att anmäla bristande överensstämmelse till Boverket.

För *importörer* och *distributörer* av säkerhetskomponenter till hissar medför de föreslagna reglerna konsekvenser eftersom de åläggs nya skyldigheter. De måste se över sina rutiner för att fortsättningsvis kunna uppfylla sin skyldighet att tillse att komponenterna förvaras och transporteras på ett betryggande sätt, att underrätta tillverkare och marknadskontrollmyndigheter om bristande överensstämmelse med gällande krav hos säkerhetskomponenter samt att i sådana fall även vidta korrigeringar och åtgärder alternativt dra tillbaka eller återkalla komponenterna. De måste även införa rutiner för att tillse att tillverkaren har uppfyllt sina skyldigheter enligt PBF. Dessa nya rutiner förväntas medföra viss tidsåtgång för aktörerna såväl övergångsvis som löpande.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/33/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om hissar och säkerhetskomponenter till hissar.

Installatörer av hissar berörs vidare av förslaget till ändring i 11 kap. 8 § PBL på så sätt att även de underkastas de maktmedel som tillkommer en tillsynsmyndighet i förhållande till andra aktörer.

Konsekvenser för fastighetsägare

De föreslagna reglerna i 4 kap. PBF, som preciserar de ekonomiska aktörernas ansvar för att hissar och säkerhetskomponenter till hissar uppfyller direktivets krav, kan antas bidra till säkerställandet av att kraven uppfylls. För fastighetsägare innebär detta ytterligare garantier för att hissarna i deras byggnader är säkra att använda.

Några ytterligare konsekvenser av de nu aktuella författningsförslagen förutses inte uppstå. Som berörs nedan kan däremot de skärpta regler om anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse, som kommer att tas fram av Swedac, i förlängningen få kostnadseffekter för fastighetsägare.

Konsekvenser för brukare

De föreslagna reglerna i 4 kap. PBF, som preciserar de ekonomiska aktörernas ansvar för att hissar och säkerhetskomponenter till hissar uppfyller direktivets krav, kan antas bidra till säkerställandet av att kraven uppfylls. För brukare av hissar innebär detta ytterligare garantier för att hissarna är säkra att använda.

Konsekvenser för myndigheter

För Boverket innebär de föreslagna nya bemyndigandena i 16 kap. 6 § första stycket 7–9 PBL och 10 kap. 26 § PBF utökade möjligheter att meddela föreskrifter om språkkrav för vissa handlingar. Förslaget till ny bestämmelse om byggsanktionsavgift i 9 kap. 25 § PBF medför utökade möjligheter att ingripa mot ekonomiska aktörer som åsidosätter sina skyldigheter i aktuella avseenden.

Vidare berörs Boverket av den föreslagna ändringen i 11 kap. 8 § PBL genom att de maktmedel mot vissa aktörer som där anges även kommer att kunna tillgripas mot installatörer av hissar.

Konsekvenser av andra regeländringar

Förutom de konsekvenser som följer av Boverkets förslag till ändringar i PBL och PBF, och som behandlas ovan, finns det även anledning att nämna övriga konsekvenser som antas följa av det nya hissdirektivets genomförande i andra författningar.

En väsentlig konsekvens av hissdirektivet är de skärpta krav som kommer att ställas på de anmälda organen för bedömning av överensstämmelse enligt vad som följer av kapitel IV i direktivet. Som framgår av Boverkets rapport har Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) fått i uppdrag av regeringen att ta fram sektorsövergripande regler om anmälda organ för att genomföra bland annat reglerna i hissdirektivets kapitel IV. De skärpta kraven på anmälda organ förutses medföra konsekvenser för flera parter. Här kan särskilt framhållas kostnader och tidsåtgång för arbete hos de organ som idag är anmälda enligt nu

gällande hissdirektiv² och som måste anmälas på nytt för att kunna verka som anmält organ enligt det nya hissdirektivet efter den 20 april 2016 och i samband med detta måste anpassa sina rutiner för att kunna visa att förutsättningarna för anmälan är uppfyllda. Detta kan antas medföra tidsåtgång och kostnader för organen i anslutning till att det nya regelverket ska börja tillämpas. Kostnaderna för detta kan till viss del antas övervärtas på de installatörer av hissar och tillverkare av säkerhetskomponenter till hissar som efter nämnda datum anlitar anmälda organ för bedömning av överensstämmelse. I förlängningen kan dessa kostnader även komma att föras vidare till fastighetsägare som anlitar installatörer av hissar.

Tillverkare och installatörer kommer att behöva anlita organ som är anmälda enligt det nya direktivet för att ta fram nya typintyg för hissar och säkerhetskomponenter samt kontroller innan en installerad hiss får tas i bruk (utsläppande på marknaden). Detta medför arbetstillfällen för de anmälda organen och kostnader för tillverkarna respektive installatörerna.

Det blir en uppgift för Swedac, då författningsförslag enligt ovan tas fram, att göra en konsekvensutredning i enlighet med förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

På samma sätt ankommer det på Boverket att ta fram föreskriven konsekvensutredning avseende de förslag till ändringar i verkets föreskrifter som senare kommer att utarbetas och som beskrivs översiktligt i rapporten på sid. 25 ff. Redan här kan dock nämnas att dessa föreskriftsändringar förväntas medföra konsekvenser för de ekonomiska aktörerna i form av tidsåtgång för nya arbetsmoment. Här kan nämnas att det för *installatörer* av hissar samt för *tillverkare* och *importörer* av säkerhetskomponenter till hissar är fråga om att granska och registerföra inkomna klagomål och bristfälliga hissar respektive säkerhetskomponenter samt att ange kontaktuppgifter. För *tillverkare* och *importörer* av säkerhetskomponenter är det dessutom fråga om att vid behov utföra slumpvisa provningar av säkerhetskomponenter. För *distributörer* är det fråga om att tillse att komponenterna åtföljs av bruksanvisningar och att tillverkare och importörer har fullgjort sina skyldigheter i fråga om viss märkning av komponenterna.

De materiella säkerhetskraven på hissar och säkerhetskomponenter till hissar i det nya direktivet, vilka kommer att införas i Boverkets föreskrifter, skiljer sig endast marginellt från de nu gällande kraven. De nya kraven överensstämmer dessutom med den säkerhetsnivå som följer av de gällande harmoniserade standarderna SS-EN 81-1 och SS-EN 81-2. Några nämnvärda konsekvenser i denna del kan därför inte förutses.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 95/16/EG av den 29 juni 1995 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om hissar. Det finns för närvarande sju organ i Sverige som är anmälda för uppgifter enligt detta direktiv, men även utländska anmälda organ får verka i Sverige.